

Lærervejledning

Opgaver i Dansk til
Den Gule Planet 1 – Jagten på Lyra

Udarbejdet af Helle Perrier og Tanja R Bisgaard, august 2020

Introduktion til læreren

Målgruppe: 4. - 6. klassesetrin

Emner: venskab, mod, viljestyrke, fordeling af ressourcer, klimaforandringer, FNs Verdensmål 6 og 15.

Hvert bind i serien er på ca. 5.000 ord.

Om Den Gule Planet 1 – Jagten på Lyra

Ayla bor sammen med sin søster Lyra i et gammelt, rustent skib, der ligger i en udtørret sø. En dag forsvinder Lyra. Ayla finder snart ud af, at søsteren er blevet bortført. Hun forlader sit hjem, HVALEN, og følger sporet af søsteren. Finder hun Lyra, før det er for sent?

Den Gule Planet er klimafiktion. En hæsblæsende trilogi fra en fremtidig verden, hvor vand er det mest dyrebare.

Trilogien Den Gule Planet er en del af forlaget KRABATs Klodebøger. I Klodebøgerne er klimaforandringer og FNs verdensmål en del af fortællingerne.

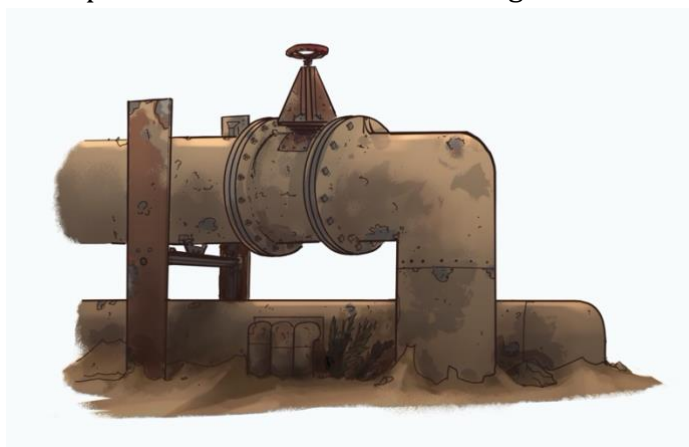
Om Verdensmålene

Formålet med FNs Verdensmål er at sikre et godt liv for alle på Jorden. Mottoet er "Leave no one behind," der på dansk kan oversættes til, at ingen må lades i stikken.

Verdensmålene viser, at det at have "et godt liv" handler om mange aspekter af vores liv, og at de alle hænger sammen. Det er svært at fokusere på bare et mål uden at tage hensyn til de andre, resultatet kan være en negativ påvirkning af de andre mål.

Forskellige lande har forskellige udfordringer, og det påvirker hvilke mål der er vigtigst for dem at arbejde med. Rige lande har f.eks. udfordringer med for meget affald og forurening, mens fattige lande har måske problemer med at skaffe mad og arbejde til alle.

I Den Gule Planet 1 – Jagten på Lyra, er der fokus på Verdensmål 6, Rent vand og sanitet, og Verdensmål 15, Livet på land. Læs mere om dem i bogen.

Opgaver relateret til læsning og forståelse af bogen

MÅL

Kompetenceområde: Læsning.

Kompetencemål: Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Tekstforståelse: Eleven kan gengive hovedindholdet af tekster.
- Sammenhæng: Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne.

Kompetenceområde: Fortolkning.

Kompetencemål: Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Oplevelse og indlevelse: Eleven kan læse med fordobling.
- Fortolkning: Eleven kan sammenfatte sin fortolkning

OPGAVER

1. Hvor bor Ayla?

Svar: I et rustent skib der hedder HVALEN.

2. Hvor er Lyra kørt hen?

Svar: Til brønden efter vand.

3. Hvad kører Ayla på?

Svar: Ayla kører på en sandscooter.

4. Ayla er ude på en farlig rejse. Hvem hjælper hende?

Svar: et ægtepar, en mand i Den Gale Kat.

5. Hvem eller hvad forsøger at standse Ayla?

Svar: Vilde ulve, pirater.

6. Hvilket tegn har piraterne på skulderen?

Svar: En hvid skarabæ.

Opgaver relateret til personkarakteristik og miljø

MÅL

Kompetenceområde: Læsning.

Kompetencemål: Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Tekstforståelse: Eleven kan gengive hovedindholdet af tekster.
- Sammenhæng: Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne.

Kompetenceområde: Fortolkning.

Kompetencemål: Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Oplevelse og indlevelse: Eleven kan læse med fordobling.
- Undersøgelse: Eleven kan undersøge teksters rum og tid, Eleven har viden om fortællertyper

OPGAVER

7. Hvilke ord vil du bruge til at beskrive Ayla? Giv et eksempel.

GLAD BANGE STÆRK BESLUTSOM TRIST DRISTIG VRED MODIG

Svar:

Beslutsom. Da Ayla hurtigt tager sandscooteren og kører mod brønden (kapitel 1).

Modig: Hun går ind i byen, selv om hun ved at det er farligt (kapitel 4).

8. Gennem hvis øjne oplever vi fortællingen?

Svar: *Aylas*

9. Hvor foregår historien?

Svar: *I Bolivia, i Sydamerika.*

10. Hvordan ser det ud, der Ayla bor?

Svar: *Der er ørken over det hele. De henter vand i en brønd. Der er rør med vand som strækker sig gennem ørkenen. Byen er langt væk.*

Opgaver relateret til Verdensmålene

MÅL

Kompetenceområde: Læsning.

Kompetencemål: Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Tekstforståelse: Eleven kan gengive hovedindholdet af tekster.
- Sammenhæng: Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne.
- Finde tekst: Eleven kan vurdere relevans af søgeresultater på søgeresultatsider, Eleven kan gennemføre billed- og fuldtekstsøgning.

Kompetenceområde: Fortolkning.

Kompetencemål: Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Oplevelse og indlevelse: Eleven kan læse med fordobling.
- Fortolkning: Eleven har viden om motiv og tema
- Perspektivering: Eleven kan sætte det læste i forhold til tekstens samtid.

OPGAVER

Verdensmål 15. Livet på land

11. Ayla gemte sig i et skelet, da sandstormen ramte. Hvilket dyr tror du, knoglerne stammer fra? Forklar hvorfor du tror det.

12. Hvordan bliver et sted til en ørken?

Svar: Et sted bliver til en ørken, hvis alle planterne dør, enten fordi det bliver varmere på grund af klimaforandringer, det ikke regner i flere år, eller fordi jordbruget tager alt vandet. Når planterne dør, kan de ikke holde på jorden.

13. Er det godt eller dårligt, når et sted bliver til en ørken? Hvorfor? Hvad tror du, Ayla tænker om ørkenen?

Svar: planterne dør, skoven dør og så dør dyrene fordi de ikke får noget at drikke eller spise. Mennesker får efterhånden heller ikke noget at drikke eller spise.

14. Hvad kunne der være i stedet for en ørken? Er det bedst for mennesker eller dyr? Har Ayla set, hvordan hendes hjemsted så ud, inden det blev til en ørken?

Svar: I stedet for en ørken kunne der være en skov, med både planter og dyr – til fordel for både dyr og mennesker. Ayla kender kun ørkenen og HVALEN.

15. I Bolivia er landets næst største sø næsten helt forsvundet. Lake Poopó er tørret ud, fordi det er blevet varmere, og fordi vandet bliver brugt til minedrift og landbrug. Tal med klassen om, hvad man kan gøre anderledes.

Link til artikel med før og efter billede:

<http://boliviasskove.info/klimaforandringer-hojlandet/>

Verdensmål 6. Rent vand og sanitet

16. Hvordan får Ayla og alle dem som bor i HVALEN drikkevand?

Svar: De må køre i to timer for at komme til en brønd.

17. Får alle mennesker drikkevand på samme måde?

Svar: Nej, ikke alle har vandhaner. Nogle henter vand i brønde ligesom Ayla, nogle stjæler fra andres rør, andre har kun beskidt vand fra floden eller en sø. Det er vigtigt at drikke rent vand, så man ikke bliver syg med f.eks. diarré.

18. Hvilke løsninger findes der for at give vand til alle? Find eksempler fra bogen.

Svar: Havvand bliver omdannet til drikkevand. Vandet bliver ført i rør igennem ørkenen. De store kupler på Farmen forhindrer vandet i at fordampe for hurtigt.

Opgaver relateret til at skrive

MÅL

Kompetenceområde: Læsning.

Kompetencemål: Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Tekstforståelse: Eleven kan gengive hovedindholdet af tekster.
- Sammenhæng: Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne.

Kompetenceområde: Fremstilling.

Kompetencemål: Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i formelle situationer.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Forberedelse: Eleven kan konkretisere idéer gennem tænkeskrivning.
- Fremstilling: Eleven kan udarbejde dramatiske, dokumentariske og interaktive produkter.

OPGAVER

19. Vælg en af opgaverne og skriv om:

- Hvad der skete, den dag Aylas landsby blev dækket af sand.
- Hvad der skete ved brønden, da Lyra forsvandt.
- Et dyr i regnskoven. Er det truet eller ej? Hvordan kan du hjælpe med at passe på det? (Find på en god historie, eller skriv det som en fagtekst.) Find information på Randers Regnskovs side <https://www.regnskoven.dk/besoeg/skoletjeneste/undervisningsmateriale/> eller på <https://regnskove.dk/dyr/>
- Et sted i verden hvor de ikke får vand fra en vandhane. Måske har du været på ferie i sådan et land? Eller kender nogen som har?
- Find på en historie om én på din alder, som enten har for meget eller for lidt vand, der hvor hun eller han bor.

20. Brug Olafur Eliassons app Earthspeakr til at lave små digitale historier, enten om dyr eller planter i regnskoven. Brug billeder fra bøger eller printet fra internettet, eller tegn selv. Download app'en her <https://earthspeakr.art/en/get-involved/>

21. Skriv en boganmeldelse, enten af én bog eller af hele serien.

Lærervejledning

Opgaver i Dansk til Den Gule Planet 2 – Drengen i vinduet

Udarbejdet af Helle Perrier og Tanja R Bisgaard, august 2020

Introduktion til læreren

Målgruppe: 4. - 6. klassesetrin

Emner: venskab, mod, viljestyrke, fordeling af ressourcer, klimaforandringer, FNs

Verdensmål 12 og 16.

Hvert bind i serien er på ca. 5.000 ord.

Om Den Gule Planet 2 – Drengen i vinduet

Ayla og Lyra er på flugt. De har både vagter fra farmen, blodtørstige pirater og dræberdroner lige i hælene. Foran dem venter den glohede ørkenen. De har ingen scooter, ingen mad og ingen vand. Får de nogensinde HVALEN at se igen?

Den Gule Planet er klimafiktion. En hæsblæsende trilogi fra en fremtidig verden, hvor vand er det mest dyrebare.

Trilogien Den Gule Planet er en del af forlaget KRABATs Klodebøger. I Klodebøgerne er klimaforandringer og FNs verdensmål en del af fortællingerne.

Om Verdensmålene

Formålet med FNs Verdensmål er at sikre et godt liv for alle på Jorden. Mottoet er "Leave no one behind," der på dansk kan oversættes til, at ingen må lades i stikken.

Verdensmålene viser, at det at have "et godt liv" handler om mange aspekter af vores liv, og at de alle hænger sammen. Det er svært at fokusere på bare et mål uden at tage hensyn til de andre, resultatet kan være en negativ påvirkning af de andre mål.

Forskellige lande har forskellige udfordringer, og det påvirker hvilke mål der er vigtigst for dem at arbejde med. Rige lande har f.eks. udfordringer med for meget affald og forurening, mens fattige lande har måske problemer med at skaffe mad og arbejde til alle.

I Den Gule Planet 2 – Drengen i vinduet, er der fokus på Verdensmål 12, Ansvarligt forbrug og produktion, og Verdensmål 16, Fred, retfærdighed og stærke institutioner. Læs mere om dem i bogen.

Opgaver relateret til læsning og forståelse af bogen

MÅL

Kompetenceområde: Læsning.

Kompetencemål: Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Tekstforståelse: Eleven kan gengive hovedindholdet af tekster.
- Sammenhæng: Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne.

Kompetenceområde: Fortolkning.

Kompetencemål: Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Oplevelse og indlevelse: Eleven kan læse med fordobling.
- Fortolkning: Eleven kan sammenfatte sin fortolkning

OPGAVER

1. Hvad plukker Ayla og Lyra på marken under kuplerne?

Svar: Bønner.

2. Hvilke tre sætninger de rigtige:

- Ayla og Lyra får løn for at arbejde i marken.
- Det er nemt at rejse fra Farmen, hvis man ikke vil være der.
- Ayla og Lyra er slaver sammen med de andre arbejdere.
- Ayla planlægger en flugt.
- Tiago er en fattig dreng.
- Ayla er bekymret for Lyra.

Svar: c, d, f

3. Hvad opdager Ayla, da hun ser ud ad vinduet bag kasserne?

Svar: To store træer og en mur. Måske en flugtvej.

4. Sæt ordene i alfabetisk rækkefølge:

Kuppel, Bønner, Vagt, Ørken, Vand, Slave, Rør, Blomst, Ayla, Tiago, Flugt

Svar: Ayla, Blomst, Bønner, Flugt, Kuppel, Rør, Slave, Vagt, Vand, Ørken

Opgaver relateret til personkarakteristik og miljø

MÅL

Kompetenceområde: Læsning.

Kompetencemål: Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Tekstforståelse: Eleven kan gengive hovedindholdet af tekster.
- Sammenhæng: Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne.

Kompetenceområde: Fortolkning.

Kompetencemål: Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Oplevelse og indlevelse: Eleven kan læse med fordobling.
- Undersøgelse: Eleven kan undersøge teksters rum og tid, Eleven har viden om fortællertyper

OPGAVER

5. Forbind de rigtige ord med streger:

Lyra er bange for	Kuplerne
Det er varmt under	Natten
Ayla vil flygte om	Mad
Den søde dame i køkkenet giver Ayla	Vagterne

Svar: Lyra er bange for vagterne, Det er varmt under kuplerne, Ayla vil flygte om natten, den søde dame i køkkenet giver Ayla mad.

6. Hvorfor tror du, Ayla tør flygte?

7. Tegn kuplerne i ørkenen.

8. Hvordan hjælper Tiago Ayla og Lyra med at flygte?

9. Hvorfor tror du, Tiago hjælper pigerne?

Opgaver relateret til Verdensmålene

MÅL

Kompetenceområde: Læsning.

Kompetencemål: Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Tekstforståelse: Eleven kan gengive hovedindholdet af tekster.
- Sammenhæng: Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne.
- Finde tekst: Eleven kan vurdere relevans af søgeresultater på søgeresultatsider, Eleven kan gennemføre billed- og fuldtekstsøgning.

Kompetenceområde: Fortolkning.

Kompetencemål: Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Oplevelse og indlevelse: Eleven kan læse med fordobling.
- Fortolkning: Eleven har viden om motiv og tema
- Perspektivering: Eleven kan sætte det læste i forhold til tekstens samtid.

OPGAVER

Verdensmål 12. Ansvarligt forbrug og produktion

10. Vand er en ressource. Mange forskellige ressourcer bliver brugt til at lave en vare. Nogle ressourcer har vi mange af, andre ressourcer har vi få af. Hvilke andre ressourcer kender du?

Svar: Ressourcer kan være f.eks. metal, sand, energi. Nogle ressourcer forsvinder, når man har brugt dem, som f.eks. energi eller mad, mens andre ressourcer kan genbruges, som f.eks. et æbletræ eller papir/plastik/glas som indsamles. Find inspiration her:

<https://affald.dk/da/7-10/affald-og-miljo/artikler/124-ressourcer.html>
<https://heleverdeniskole.dk/verdensmalene/affald-er-en-ressource/>

11. På Farmen sparer de ikke på vandet. Spilder du nogensinde en ressource, eller smider det væk? Mad, vand, varme? Hvad kan du og din familie eller klasse gøre i stedet for at smide det væk?

12. På Farmen bruger de drikkevand, når de vander planterne. Faktisk har vi ikke så meget drikkevand på Jorden, det lægger vi dog ikke mærke til Danmark. Hvad kan man bruge i stedet for drikkevand, når man vil vande planter?

Verdensmål 16. Fred, retfærdighed og stærke institutioner

13. På Farmen er arbejderne spærret inde. Vrede vagter holder øje med dem, og de er ikke særlig rare. I Danmark er det heldigvis forbudt at holde nogen fanget mod deres vilje. Ved du hvorfor? Og ved du hvorfor, man skal have løn for sit arbejde?

Svar: Vi lever i demokrati, hvor vi er blevet enige om, at vi ikke tillader den slags opførsel.

Vi vil ikke leve i frygt, ingen skal tvinges til noget.

Vi har et job så vi kan købe mad, tøj og for at bo et sted.

14. FN står for de Forenede Nationer og er en organisation, hvor næsten alle verdens lande er medlemmer. Det blev etableret i 1945 med formålet om at sikre fred i verden. Landene kan mødes og lære at forstå hinanden bedre. Et emne som de mødes om, er klimaforandringer, og hvad vi kan gøre for at reducere den negative effekt.

Men når 193 lande skal blive enige om noget, tager det nogle gange lang tid. Er det nogle gange svært for alle i din klasse at blive enige? Hvorfor?

Opgaver relateret til at skrive

MÅL

Kompetenceområde: Læsning.

Kompetencemål: Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Tekstforståelse: Eleven kan gengive hovedindholdet af tekster.
- Sammenhæng: Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne.

Kompetenceområde: Fremstilling.

Kompetencemål: Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i formelle situationer.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

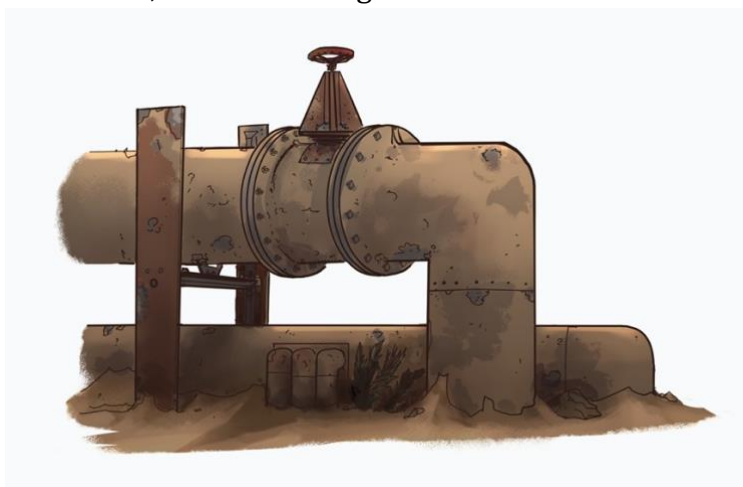
- Forberedelse: Eleven kan konkretisere idéer gennem tænkeskrivning.
- Fremstilling: Eleven kan udarbejde dramatiske, dokumentariske og interaktive produkter.

OPGAVER

15. Vælg en af opgaverne og skriv om:

- Tiagos liv på Farmen.
- Den gamle dame som synger i køkkenet.
- Hvordan alle fangerne på Farmer slipper væk.
- En madvare som bliver smidt ud – hvor havner den?

16. Skriv en boganmeldelse, enten af én bog eller af hele serien.

Lærervejledning

Opgaver i Dansk til Den Gule Planet 3 – Flugten gennem ørkenen

Udarbejdet af Helle Perrier og Tanja R Bisgaard, august 2020

Introduktion til læreren

Målgruppe: 4. - 6. klassesetrin

Emner: venskab, mod, viljestyrke, fordeling af ressourcer, klimaforandringer, FNs Verdensmål 2 og 8.

Hvert bind i serien er på ca. 5.000 ord.

Om Den Gule Planet 3 – Flugten gennem ørkenen

Ayla og Lyra er på flugt. De har både vagter fra farmen, blodtørstige pirater og dræberdroner lige i hælene. Foran dem venter den glohede ørkenen. De har ingen scooter, ingen mad og ingen vand. Får de nogensinde HVALEN at se igen?

Den Gule Planet er klimafiktion. En hæsblæsende trilogi fra en fremtidig verden, hvor vand er det mest dyrebare.

Om Verdensmålene

Formålet med FNs Verdensmål er at sikre et godt liv for alle på Jorden. Mottoet er "Leave no one behind," der på dansk kan oversættes til, at ingen må lades i stikken.

Verdensmålene viser, at det at have "et godt liv" handler om mange aspekter af vores liv, og at de alle hænger sammen. Det er svært at fokusere på bare et mål uden at tage hensyn til de andre, resultatet kan være en negativ påvirkning af de andre mål.

Forskellige lande har forskellige udfordringer, og det påvirker hvilke mål der er vigtigst for dem at arbejde med. Rige lande har f.eks. udfordringer med for meget affald og forurening, mens fattige lande har måske problemer med at skaffe mad og arbejde til alle.

I Den Gule Planet 3 – Flugten gennem ørkenen, er der fokus på Verdensmål 2, Stop sult, og Verdensmål 8, Anstændige job og økonomisk vækst. Læs mere om dem i bogen.

Opgaver relateret til læsning og forståelse af bogen

MÅL

Kompetenceområde: Læsning.

Kompetencemål: Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Tekstforståelse: Eleven kan gengive hovedindholdet af tekster.
- Sammenhæng: Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne.

Kompetenceområde: Fortolkning.

Kompetencemål: Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Oplevelse og indlevelse: Eleven kan læse med fordobling.
- Fortolkning: Eleven kan sammenfatte sin fortolkning

OPGAVER

1. Se på bogens forside. Hvad forestiller den?

2. Hvor er Ayla og Lyra på vej hen?

Svar: Hjem, tilbage til HVALEN

3. Hvad betyder ordet fatamorgana?

Svar: Et syn, noget man forestiller sig, men som ikke er rigtigt. Det forekommer i stærk varme, på grund af brydninger i lyset.

4. Ayla spejder og får øje på nogle fugle. Det viser sig at være noget andet. Hvad?

Svar: Droner

5. Sæt følgende ord i alfabetisk rækkefølge:

Drone, Vandrør, Lama, Sandscooter, Klit, Rust, Byport, Rør, Salamander, Skib, Fatamorgana

Løsning: Byport, Drone, Fatamorgana, Klit, Lama, Rust, Rør, Skib, Salamander, Sandscooter, Vandrør

6. Hvilke tre sætninger de rigtige:

- Ayla flygter alene.
- Vagterne forfølger de to piger.
- Lyra er trist.

- d. Momar og dem fra HVALEN jager piraterne væk.
- e. De finder en slange i den forladte bus.

Svar: b, c, d

Opgaver relateret til personkarakteristik og miljø

MÅL

Kompetenceområde: Læsning.

Kompetencemål: Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Tekstforståelse: Eleven kan gengive hovedindholdet af tekster.
- Sammenhæng: Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne.

Kompetenceområde: Fortolkning.

Kompetencemål: Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Oplevelse og indlevelse: Eleven kan læse med fordobling.
- Undersøgelse: Eleven kan undersøge teksters rum og tid, Eleven har viden om fortællertyper

OPGAVER

7. Tegn din egen drone og fortæl, hvad den kan.

8. Hvorfor er Ayla bekymret for Lyra?

- Lyra taler ikke ret meget.
- Lyra taler hele tiden.
- Lyra er blevet slået af en vagt.
- Lyra savner Farmen.

Svar: a, c

9. Hvordan flygter pigerne ud af byen?

- På en lama.
- De gemmer sig i en bil.
- De stjæler en sandscooter.

Svar: c.

10. Hvad ser pigerne på vejen foran byen?

Svar: En lang kø af biler og lastbiler. Vagter.

Opgaver relateret til Verdensmålene

MÅL

Kompetenceområde: Læsning.

Kompetencemål: Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Tekstforståelse: Eleven kan gengive hovedindholdet af tekster.
- Sammenhæng: Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne.
- Finde tekst: Eleven kan vurdere relevans af søgeresultater på søgeresultatsider, Eleven kan gennemføre billed- og fuldtekstsøgning.

Kompetenceområde: Fortolkning.

Kompetencemål: Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Oplevelse og indlevelse: Eleven kan læse med fordobling.
- Fortolkning: Eleven har viden om motiv og tema
- Perspektivering: Eleven kan sætte det læste i forhold til tekstens samtid.

OPGAVER

Verdensmål 2. Stop sult

11. Mange mennesker rundt om i verden dyrker deres egen mad. Hvis det ikke regner og de ikke har mulighed for at vande, kan alle deres planter visne og dø. Hvis de ikke har nok penge til at købe mad, går de måske sultne i seng. Hvor kommer din mad fra?

Find inspiration til et forløb om sult hos RedBarnet

<https://redbarnet.dk/skole/globale-temaer/sult-mellemtrin/>

12. Jo flere typer planter man har, jo større er chancen for at nogle planter overlever i løbet af året. Nogle tåler måske lidt tørke, mens andre kan klare sig, selv om det regner for meget. Derfor er det vigtigt at dyrke mange forskellige typer afgrøder.

I 2008 oprettede en gruppe lande en frøbank på Svalbard. Her opbevares mere end 5.000 typer frø fra over 100 lande. Hvis et land får en type frø ødelagt, kan de få det fra frøbanken. Hvor mange typer frø kender du?

Verdensmål 8. Anstændige job og økonomisk vækst

13. På Farmen arbejder menneskerne i markene under dårlige forhold. De bliver holdt fanget og får ikke løn. I Danmark får vi mange madvarer fra lande rundt om i verden. For eksempel får vi kakao fra regnskoven i Bolivia. Men hvordan ved vi, om dem som arbejder på kakao-plantagen, bliver godt behandlet? En måde er at se om madvaren har et mærke på sig, som f.eks. FairTrade mærket.

Tag en tur i en butik sammen med nogen fra din klasse. Se hvor mange madvarer I finder med FairTrade mærket på. Hvilke andre mærker fandt I?

Læs mere om FairTrade og Verdensmålene, eller udvalgte råvarer.

<https://fairtrade-maerket.dk/verdensmaal#8>

<https://fairtrade-maerket.dk/raavarer>

Læs om den danske chokoladeproducent Oialla som har fokus på bæredygtig kakao:

<https://oialla.com/bean-to-bar/>

14. Mange jobs bliver lettere hvis man får hjælp af en maskine. Det er lettere at dyrke jorden, hvis man har en traktor. Det er lettere at vande, hvis man har et vandingsanlæg. Men ikke alle har råd til at købe maskiner.

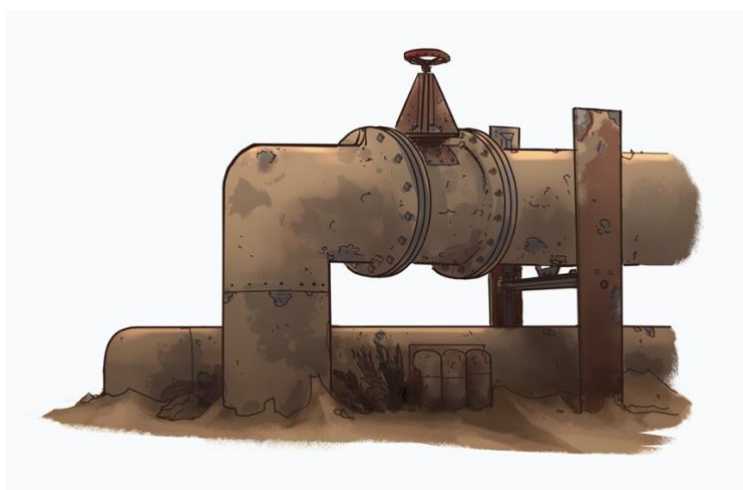
I bogen var der også maskiner. Hvilke lagde du mærke til?

Svar: Droner som holdt øje med vandrørene.

15. Gå ind på hjemmesiden som hedder Dollar Street og se, hvordan mennesker fra hele verden bor. Du kan vælge et land som Bolivia eller et land som Danmark. Hvordan ser deres værelse ud? Hvordan ser deres sko ud?

Find billeder fra familier i hele verden, rangeret efter deres indtægt:

<https://www.gapminder.org/dollar-street/>

Opgaver relateret til at skrive

MÅL

Kompetenceområde: Læsning.

Kompetencemål: Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Tekstforståelse: Eleven kan gengive hovedindholdet af tekster.
- Sammenhæng: Eleven kan vurdere teksters perspektiv på et emne.

Kompetenceområde: Fremstilling.

Kompetencemål: Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i formelle situationer.

Færdigheds- og vidensområder og mål:

- Forberedelse: Eleven kan konkretisere idéer gennem tænkeskrivning.
- Fremstilling: Eleven kan udarbejde dramatiske, dokumentariske og interaktive produkter.

OPGAVER

16. Vælg en af opgaverne og skriv om:

- Hvis Ayla og klanen havde et rør med vand som førte over til HVALEN.
- Dronerne som reparerer et ødelagt vandrør fra historien.
- Hvis du var ejeren og chefen på Farmen, hvordan ville der så være.
- Et frø og hvordan det havner i frøbanken på Svalbard.
- Et job i fremtiden.
- En maskine (måske en drone) som gør det lettere at dyrke planter.

17. Skriv en boganmeldelse, enten af én bog eller af hele serien.

